LCRM – Legal Resources Centre from Moldova

APEL cu ocazia Zilei Interna?ionale a ONU pentru sus?inerea victimelor torturii

Gribincea Vladislav · Friday, June 26th, 2020

La 26 iunie este marcat? Ziua Interna?ional? a ONU pentru Sus?inerea Victimelor Torturii. Cu aceast? ocazie, organiza?iile societ??ii civile vin cu un Apel adresat Guvernului, Parlamentului ?i altor institu?ii de drept din Republica Moldova, constatând ?i solicitând urm?toarele:

Conform tratatelor interna?ionale la care este parte, Republica Moldova este obligat? s? creeze mecanisme eficiente de prevenire ?i eradicare a torturii, a tratamentelor inumane ?i/sau degradante.

Republica Moldova este frecvent condamnat? la Curtea European? a Drepturilor Omului (CtEDO) pentru înc?lcarea art. 3 CEDO (interzicerea torturii, tratamentelor inumane sau degradante). Pân? la 31 decembrie 2019, CtEDO a constatat 151 de viol?ri pe art. 3 CtEDO în privin?a Republicii Moldova.

Constat?m c? documentarea torturii ?i altor tratamente inumane ?i/sau degradante nu este întotdeauna efectuat? eficient, ceea ce face dificil? investigarea cazurilor ?i atragerea la r?spundere a vinova?ilor. Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) a recomandat transferarea serviciului medical din centrele de deten?ie în subordinea Ministerului S?n?t??ii, Muncii ?i Protec?iei Sociale. Cu toate acestea, noul Plan Na?ional de Ac?iuni în domeniul Drepturilor Omului, adoptat recent de Parlament, nu prevede m?suri pentru asigurarea independen?ei personalului medical din locurile de deten?ie.

Respectarea drepturilor pacien?ilor în institu?iile penitenciare din Republica Moldova r?mâne a fi defectuoas?. Persoanele aflate în deten?ie se plâng de înc?lcarea drepturilor fundamentale. În unele cazuri, nu sunt luate m?suri eficiente pentru asigurarea dreptului la asisten?? medical? independent?, inclusiv investiga?ii diagnostice în institu?iile medicale publice, pentru prescrierea corect? a tratamentului necesar. Deseori este invocat? imposibilitatea transport?rii de?inu?ilor, întrucât escortarea necesit? atât implicarea serviciilor suplimentare, personal ?i a mijloacelor de transport specializate.

Nevoile ?i problemele victimelor torturii ?i a familiilor acestora sunt deseori trecute cu vederea. Drepturile victimelor sunt ignorate, iar reabilitarea comprehensiv? a acestora nu a fost niciodat? printre priorit??ile institu?iilor statului. Legea 137, privind reabilitarea victimelor infrac?iunilor, adoptat? de Parlament la 29 iulie 2016, nu ofer? remedii suficiente ?i mecanisme clare pentru victime ?i nu este în deplin? concordan?? cu Conven?ia ONU împotriva torturii. Atât victimele directe ale torturii, tratamentelor inumane sau degradante, cât ?i cele indirecte au nevoie de o

reabilitate comprehensiv? pentru a-?i tr?i via?a cu demnitate.

Cauza lui Andrei Br?gu??, un tân?r de 32 de ani, care a murit aflându-se în custodia statului, în august 2017, unde a ajuns dup? un incident în trafic, în continuare se afl? pe masa judec?torilor. Subiectul a fost intens mediatizat dup? imaginile care au scandalizat opinia public?, în care Andrei Br?gu?? este lovit f?r? mil? de colegii de celul?, iar gardienii din izolator par s? nu fac? nimic pentru a-i opri. Avocatul familiei Br?gu?a aminte?te c? Guvernul Republicii Moldova urmeaz? s? implementeze recomand?rile Comitetului ONU împotriva Torturii formulate din anul 2017, pentru: a) instituirea de proceduri clare de comportament a poli?iei în situa?ii similare, b) asigurarea unui nivel de asisten?? medical? în sistemul penitenciar, conform standardelor minime ale CPT, c) cre?terea capacit??ii de investigare a infrac?iunilor de tortur? de c?tre procuratur? ?i d) asigurarea justi?iei în cazurile de tortur?. Pân? în prezent, evolu?iile sunt nesemnificative.

Venim cu acest apel pentru a ar?ta cum se schimb? via?a uman?, pre?ul pe care îl pl?tesc oamenii, restabilindu-?i drepturile sale. Aderarea la acest eveniment reprezint? un act de solidaritate. În cele din urm?, tortura ?i tratamentele inumane provoac? daune nu numai victimei, ci ?i celor din jur – familie, prieteni, societate.

Condi?iile de deten?ie din penitenciarele Republicii Moldova, în special în penitenciarul nr. 13, nu corespund standardelor minime de prevenire ?i combatere a torturii, tratamentelor inumane sau degradante. Un nou penitenciar care s? substituie Penitenciarul nr. 13 urma s? fie construit, îns? lucr?rile de construc?ie a acestuia nici nu au început. Penitenciarele din Moldova sunt într-o stare dezastruoas? ?i supra-populate, inclusiv ?i din motivul aplic?rii excesive a arest?rii preventive. Autorit??ile Republicii Moldova au fost aten?ionate de mai multe ori asupra faptului, c? nu aplic? forme alternative de preven?ie, în situa?ia condi?iilor proaste de deten?ie. Calitatea hranei este determinat? în principal de alocarea resurselor insuficiente pentru alimentarea de?inu?ilor

Strategia de dezvoltare a sistemului penitenciar pentru anii 2016-2020, care are ca scop definirea unui cadru strategic simplu ?i func?ional, pentru solu?ionarea problemelor actuale ?i diminuarea efectelor acestora asupra de?inu?ilor, precum ?i reafirmarea rolului s?u în sistemul general al justi?iei, nu este implementat? din varia motive, inclusiv lipsa de suport financiar.

Referitor la evenimentele din aprilie 2009, nici un ofi?er de poli?ie nu a executat o pedeaps? privativ? de libertate. Este grav c? unii dintre cei împotriva c?rora a fost deschis? o procedur? penal? ?i mai târziu a fost închis?, au putut s? revin? ?i s? continue s? activeze în for?ele de poli?ie. De asemenea, condamn?rile nu au vizat ofi?eri de poli?ie de rang superior sau oficiali de stat, care au fost responsabili cu luarea deciziilor opera?ionale relevante la acea dat?. Asemenea caren?e au provocat un sentiment profund de nedreptate în rândul victimelor abuzurilor poli?iene?ti. Odat? cu trecerea timpului, multe dintre victime au pierdut speran?a de a ob?ine justi?ie în Moldova. Unii au c?utat dreptate la Curtea European? a Drepturilor Omului (CtEDO) iar al?ii au decis s? p?r?seasc? definitiv Republica Moldova.

Pentru a-?i îndeplini eficient misiunea de efectuare a controalelor inopinate ale centrelor de deten?ie, Consiliului pentru Prevenirea Torturii, în calitate de Mecanism Na?ional de Prevenire a Torturii, trebuie s?-i fie consolidat? independen?a ?i capacit??ile, asigurându-i o logistic? adecvat?, secretariat ?i autonomie financiar?.

Având în vedere cele sus-men?ionate, organiza?iile semnatare solicit?:

1. Executarea în mod eficient a tuturor m?surilor privind combaterea torturii, tratamentelor inumane

sau degradante din Planul Na?ional de Ac?iuni în domeniul Drepturilor Omului;
2. Îndeplinirea tuturor recomand?rilor ?i angajamentelor interna?ionale asumate pentru a preveni tortura ?i a sus?ine victimele torturii;
3. Consolidarea independen?ei ?i a capacit??ilor procurorilor responsabili de investigarea cauzelor de tortur?, tratamente inumane sau degradante;
4. Asigurarea instruirii actorilor din domeniul justi?iei penale în domeniul prevenirii torturii si a relelor tratamente;
5. Fortificarea capacit??ilor de documentare a cauzelor de tortur?, tratamente inumane sau degradante ?i investigarea eficient? a acestora;
6. Asigurarea dreptului la reabilitarea comprehensiv? a tuturor victimelor supuse torturii, tratamentelor inumane sau degradante;
7. Transferarea serviciului medical din centrele de deten?ie din subordinea Ministerului Afacerilor Interne în subordinea Ministerului S?n?t??ii, Muncii ?i Protec?iei Sociale RM;
8. Transferarea serviciului medicale din Administra?ia Na?ional? a Penitenciarelor din subordinea Ministerului Justi?iei în subordinea Ministerului S?n?t??ii, Muncii ?i Protec?iei Sociale RM;
9. Transferarea controlului asupra izolatoarelor de deten?ie provizorie din subordinea MAI în subordinea Ministerului Justi?iei;
10. Urgentarea construirii unui nou penitenciar în municipiul Chi?in?u, evitând supraaglomerarea Penitenciarului nr. 13;,
11. Consolidarea independen?ei ?i capacit??ilor Consiliului pentru Prevenirea Torturii în calitate de Mecanism Na?ional de Prevenire a Torturii;
12. Implementarea recomand?rilor Comitetului ONU împotriva Torturii formulate din anul 2017, pentru a institui proceduri clare de comportament a poli?iei în situa?ii similare, asigurarea unui nivel de asisten?? medical? în sistemul penitenciar conform cu standardele CPT minime, de a cre?te capacitatea de investigare a procuraturii a infrac?iunilor de tortur? ?i de a face justi?ie în cazurile de tortur?.

Doar prin sprijinul direct acordat victimelor torturii, tratamentelor inumane ?i altor forme de violen??, putem dovedi determinarea f?r? echivoc ?i un angajament clar de a lupta împotriva acestor fenomene ?i a impunit??ii!

Lista organiza?iilor semnatare este deschis?.

1. RCTV Memoria
2. Amnesty International Moldova
3. Asocia?ia Promo-LEX
4. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)

Apelul public în limba român? este **disponibil aici**.

This entry was posted on Friday, June 26th, 2020 at 3:08 pm and is filed under News
You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Both comments and pings are currently closed.